

ПРАЦІВНИКИ НЦБ ІНТЕРПОЛУ В УКРАЇНІ ЯК СУБ'ЄКТИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ

О. КУЛЬТЕНКО

здобувач ад'юнктури

*(Київський національний університет
внутрішніх справ)*

Рух України до європейського співтовариства висуває високі вимоги до фахівців — спеціалістів робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні. Світові процеси глобалізації провокують відсутність сумнівів у необхідності міжнародного поліцейського співробітництва. Тобто нині є звичайною дія міжнародного співробітництва поліцейських сил, що реалізована в організації з аббревіатурою МОКП з більш відомою назвою Інтерпол. Міжнародна організація кримінальної поліції існує з 1923 р. Її метою є: забезпечення і розвиток широкого взаємного співробітництва всіх органів (установ) кримінальної поліції у межах існуючого законодавства країн і в дусі Загальної декларації прав людини 1948 р.; утворення і розвиток установ, які можуть успішно сприяти запобіганню і боротьбі із загальною кримінальною злочинністю [1]. Відповідно до статуту Інтерполу органами цієї організації є Генеральна Асамблея, Виконавчий комітет, Генеральний секретаріат, національні центральні бюро, а також радники.

Постановою «Про Національне центральне бюро Інтерполу» від 25 березня 1993 р. № 220 Кабінет Міністрів України установив, що взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни, здійснюється лише через Національне центральне бюро (НЦБ) Інтерполу. Цією ж постановою встановлено, що Міністерство внутрішніх справ виступає як Національне центральне бюро Інтерполу, передбачено утворення робочого апарату НЦБ та затверджено Положення про національне центральне бюро Інтерполу [2].

Положенням про Національне центральне бюро Інтерполу встановлено, що повноваження НЦБ Інтерполу в Україні (інша назва — Укрбюро Інтерполу) покладаються на МВС (у рамках якого створюється робочий апарат Бюро), що НЦБ у своїй діяльності керується Конституцією України та законодавчими актами України щодо боротьби зі злочинністю, міжнародни-

ми договорами України, Статутом та іншими нормативними документами Інтерполу, нормативними актами МВС, а також цим Положенням.

Основні завдання Укрбюро Інтерполу цим Положенням визначені як: координація діяльності правоохоронних органів країни у боротьбі зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни; забезпечення взаємодії з Генеральним секретаріатом та відповідними органами держав — членів Інтерполу в боротьбі зі злочинністю; оцінка рівня поширення в Україні злочинності, що має транснаціональний характер, і загрози злочинної діяльності громадян України за кордоном.

Відповідно до цих завдань Положенням визначені такі функції Укрбюро Інтерполу: Національне центральне бюро Інтерполу забезпечує обмін офіційною та конфіденційною (оперативно-розшуковою) інформацією у межах Інтерполу та правоохоронних органів України з питань боротьби зі злочинністю; надсилає до Генерального секретаріату і національних центральних бюро держав — членів Інтерполу запити та відомості правоохоронних органів країни, пов'язані з інформацією про злочин і злочинців, розшукуваних осіб, предмети, документи, здійснення нагляду за особами, які підозрюються у вчиненні злочинів, тощо; приймає і контролює реалізацію запитів та інформацій Генерального секретаріату і національних центральних бюро держав — членів Інтерполу; сприяє представникам компетентних органів зарубіжних держав, які прибули в Україну для здійснення оперативно-розшукових та інших заходів, пов'язаних з боротьбою із злочинністю; терміново інформує національні центральні бюро держав — членів Інтерполу про

випадки безпосереднього звертання до їх компетентних органів правоохоронних органів країни; у разі потреби подає до Генерального секретаріату і до національних центральних бюро держав — членів Інтерполу зведену інформацію про злочини, вчинені іноземними громадянами на території України, а також іноземних громадян, яких затримано в Україні за підозрою у вчиненні злочинів, притягнуто до кримінальної відповідальності або засуджено; організовує участь представників України у зустрічах і конференціях, що проводяться Інтерполом; скликає на підставі інформації, що надходить від правоохоронних органів країни звіти, передбачені Інтерполом, і надсилає їх до Генерального секретаріату; готує аналітичні огляди, звіти та узагальнення за матеріалами Інтерполу з проблем боротьби зі злочинністю; формує на підставі інформації, одержаної під час своєї діяльності, банк даних про злочини і злочинців, розшукуваних осіб, предмети і документи; бере участь у розробленні проєктів законодавчих і нормативних актів, що регламентують роботу, спрямовану на боротьбу зі злочинністю; бере участь у проведенні кримінологічної експертизи законодавчих і нормативних актів та міжнародних договорів України, з прийняттям і укладенням яких може відбутися поширення злочинності; контролює в межах своєї компетенції додержання міжнародних договорів України щодо боротьби зі злочинністю; замовляє в бібліотеці Генерального секретаріату Інтерполу законодавчі та нормативні акти держав — членів Інтерполу з питань боротьби зі злочинністю, міжнародно-правові документи, угоди, що регламентують міжнародне співробітництво у цьому напрямі, а також документи про діяльність поліції;

формує банк даних з такої інформації; видає інформаційний бюлетень.

Цим Положенням передбачено, що Укрбюро Інтерполу при виконанні покладених на нього функцій взаємодіє з правоохоронними органами, центральними і місцевими органами державної влади України, керівними органами і структурними підрозділами Інтерполу, правоохоронними органами зарубіжних держав.

9 січня 1997 р. наказом МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України № 3/1/2/5/2/2 було затверджено Інструкцію про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, яка зареєстрована в Міністерстві юстиції України від 26 лютого 1997 р. № 54/1858 [3].

Відповідно до цієї Інструкції НЦБ забезпечує співробітництво правоохоронних органів України та зарубіжних країн як у цілому, так і в окремих напрямках боротьби зі злочинністю, і надає можливість для: підготовки та надсилання ініціативних запитів за кордон; підготовки та надсилання відповідей на запити зарубіжних правоохоронних органів; обміну оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою та криміналістичною інформацією про підготовку і вчинення злочинів та причетних до них осіб, а також архівною та, в окремих випадках, процесуальною інформацією; обміну досвідом роботи, законодавчими та іншими нормативними актами, навчально-методичною літературою з питань діяльності правоохоронних органів; обміну науково-технічною та

іншою інформацією з питань боротьби зі злочинністю.

Цією ж Інструкцією визначено порядок та особливості взаємодії з правоохоронними органами інших держав під час проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих дій з окремих категорій злочинів у сферах: економіки та фінансів; боротьби з незаконним виготовленням підроблених грошових знаків; попередження, розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних з транспортними засобами; боротьби з посяганнями на культурні цінності та предмети антикваріату; боротьби з незаконним обігом наркотиків; боротьби з незаконним обігом вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухівки та вибухових пристроїв; боротьби зі злочинами, пов'язаними з підробкою документів; у сфері захисту довкілля, а також для боротьби зі злочинами, пов'язаними з викраденням та незаконним перевезенням радіоактивних речовин.

Крім того, Інструкцією визначено з яких питань та підстав правоохоронні органи України можуть звертатися до Генерального секретаріату Інтерполу та НЦБ зарубіжних країн за ідентифікацією та перевіркою осіб за обліками поліцій таких країн; визначено можливості використання правоохоронними органами України каналів та можливостей Інтерполу для міжнародного розшуку, особливості взаємодії правоохоронних органів України з правоохоронними органами зарубіжних країн каналами Інтерполу при виконанні кримінально-процесуальних дій з розкриття та розслідування злочинів; встановлено порядок оброблення та захисту інформації в НЦБ; визначено порядок формування банків даних НЦБ та стосунки із засобами масової інформації.

Слід зазначити, що діяльність НЦБ Інтерполу має ознаки оперативно-роз-

шукової. У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» ця діяльність визначена як «система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів», а її завдання — як «пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави» [4].

Наприклад, функцію Укрбюро Інтерполу, передбачену пп. 2 п. 4 Положення про Національне центральне бюро в Україні («надсилає до Генерального секретаріату і національних центральних бюро держав — членів Інтерполу запити та відомості правоохоронних органів країни, пов'язані з інформацією про злочин і злочинців, розшукуваних осіб, предмети, документи, здійснення нагляду за особами, які підозрюються у скоєнні злочинів, тощо»), цілком можна розглядати як «пошук і фіксацію фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України» та як «отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави». Щоправда, інші функції Укрбюро Інтерполу у світлі Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» видами оперативно-розшукової діяльності не є.

Так, не можна розглядати як оперативно-розшукову діяльність приймання Національним центральним бюро Інтерполу в Україні запитів та інфор-

мацій Генерального секретаріату і національних центральних бюро держав — членів Інтерполу; сприяння представникам компетентних органів зарубіжних держав, які прибули в Україну для здійснення оперативно-розшукових та інших заходів, пов'язаних з боротьбою зі злочинністю; контроль в межах додержання міжнародних договорів України щодо боротьби зі злочинністю тощо.

З другого боку, Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» до прав та обов'язків суб'єктів оперативно-розшукової діяльності віднесено такі, що не характерні для Укрбюро Інтерполу в Україні. Наприклад, зазначеним Законом суб'єктам оперативно-розшукової діяльності надано право за певних підстав опитувати осіб за їх згодою, використовувати їх добровільну допомогу. Проте ні Положенням про Національне центральне бюро Інтерполу в Україні, ні Інструкцією про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів така діяльність працівників Укрбюро Інтерполу не передбачена. Як не передбачені й контрольні та оперативні закупівлі та постачання товарів, предметів та речовин, відвідування жилих та інших приміщень для з'ясування обставин вчиненого або такого, що готується, злочину, проникнення в злочинні групи негласних працівників оперативного підрозділу тощо.

Разом із тим згідно зі ст. 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» до суб'єктів оперативно-розшукової діяльності належить кримінальна міліція. А відповідно до Положення про кримінальну міліцію України (яке затверджене наказом МВС України від 26 січня 1997 р. № 62)

Укрбюро Інтерполу належить до складу кримінальної міліції [5]. Отже, чи можна на підставі цього вважати працівників Укрбюро Інтерполу суб'єктами оперативно-розшукової діяльності?

Автори монографії «Міжнародний розшук: теорія і практика» [6, 63] вважають, що не можна. При цьому вони посилаються на те, що НЦБ Інтерполу входить до МВС України на правах окремого департаменту і не входить до виключного переліку підрозділів, які мають право здійснювати оперативно-розшукову діяльність. Щоправда, теза про те, що «НЦБ Інтерполу входить до МВС на правах окремого департаменту», не є достатньо точною, оскільки Національним центральним бюро Інтерполу в Україні виступає Міністерство внутрішніх справ, а статус окремого департаменту має Робочий апарат Укрбюро Інтерполу. Стосовно тези про те, що НЦБ Інтерполу «не входить до виключного переліку підрозділів, які мають право здійснювати оперативно-розшукову діяльність», ще раз нагадаю, що Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» надає право підрозділам кримінальної міліції, до якої належить і Укрбюро Інтерполу, здійснювати оперативно-розшукову діяльність.

І все ж, на мою думку, діяльність, яку здійснюють працівники НЦБ Інтерполу в Україні, вважати оперативно-розшуковою діяльністю немає підстав, хоча деякі ознаки такої їхня діяльність, безумовно, має. Та й фактично у системі органів внутрішніх справ України працівники НЦБ Інтерполу не мають статусу суб'єкта оперативно-розшукової діяльності.

Це підтверджується і тим, що, як повідомляють автори монографії «Міжнародний розшук: теорія і практика», час від часу висуваються пропозиції включити НЦБ Інтерполу до

переліку суб'єктів оперативно-розшукової діяльності [6, 64].

Слід також зазначити, що в нормативно-правових актах, які встановлюють засади діяльності НЦБ Інтерполу в Україні, немає згадки про ведення оперативно-розшукових справ. Згідно з Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів (крім випадків, коли перевіряються особи у зв'язку з допуском їх до державної таємниці, а також до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках) забороняється.

З огляду на зазначене вище, важко сказати яку мету переслідувало МВС України, вводячи своїм наказом Національне центральне бюро Інтерполу в Україні до складу кримінальної міліції.

Варто зазначити, що автори монографії «Міжнародний розшук: теорія і практика», не визнаючи діяльність Укрбюро Інтерполу оперативно-розшуковою, дійшли висновку, що Інтерпол та його національні центральні бюро є суб'єктами міжнародного розшуку [6, 63]. Автори розглядають міжнародний розшук не як комплекс оперативно-розшукових заходів, спрямованих на встановлення місцезнаходження особи чи речей, а в більш широкому розумінні — як комплекс кримінально-процесуальних, оперативно-розшукових та адміністративно-перевірочних заходів, який проводиться компетентними органами держави — ініціатора розшуку. На переконання авторів монографії, система суб'єктів міжнародного розшуку включає як суб'єкти, які безпосередньо здійснюють оперативно-розшукові заходи щодо розшуку, так і підрозділи правоохоронних органів, які не є суб'єктами оперативно-розшукової діяльності.

Ця, поза сумнівом, цікава теза потребує уточнення: чи є суб'єкти міжнародного розшуку суб'єктами міжнародного кримінального права?

Слід зазначити, що питання визнання міжнародного кримінального права галуззю міжнародного права предметом наукових дискусій.

Як зазначає В. Буткевич [7, 676], деякі вчені стверджують, що в міжнародному праві діють лише окремі норми, що стосуються міжнародної співпраці в боротьбі зі злочинністю, і окремої галузі вони не утворюють. На думку інших, поняття як злочину, так і кримінального права мають суто внутрішньодержавну природу і немає потреби переводити їх у міжнародно-правову площину. Аргументується ця позиція тим, що санкції, покарання на національному рівні відтворюють настанови національного кримінального права, питання аналізу і доведення злочину вирішуються відповідно на засадах національної юридичної науки і практики, джерела міжнародного кримінального права зводяться в основному також до внутрішньодержавного права (кримінальних кодексів і законів), а всі міжнародні джерела є здебільшого деклараціями, побажаннями, рекомендаціями. Існує думка, що міжнародне кримінальне право — це третя правова система (і не міжнародне право, і не внутрішньодержавне право), яка поєднує матеріальні і процесуальні норми. Незважаючи на це, В. Буткевич вважає, що термін «міжнародне кримінальне право» є на сьогодні загальновизнаним (в усіх органах, а також в актах ООН) [7, 682]. В. Буткевич дає таке визначення міжнародному кримінальному праву: це сукупність принципів і норм, які регулюють співпрацю суб'єктів міжнародного права у сферах кримінальної юстиції, боротьби з міжнародними злочинами [7, 676].

На мою думку, за цими ознаками до норм міжнародного кримінального права слід віднести ряд міжнародних договорів України, в тексті яких прямо передбачена можливість обміну інформацією через Міжнародну організацію кримінальної поліції — Інтерпол. Це багатосторонні та двосторонні договори. До перших належать (у дужках вказані номери статей, в яких йдеться про Інтерпол. — *Авт.*): Європейська конвенція про взаємну допомогу з питань кримінальних справ, 1959 р. (ст. 15) [8, 1089]; Європейська конвенція про передачу кримінальних справ, 1972 р. (ст. 13) [8, 1101]; Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 р. (ст. 16) [8, 1123]; Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками, 1964 року (ст. 27) [9]; Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків, 1970 р. (ст. 15) [10]; Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства, 1977 р. (ст. 12) [11]; Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 р. (ст. 24) [12]; Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй проти організованої злочинності, 1997 р. (ст. 11) [13].

До двосторонніх договорів належать: Угода про співробітництво у сфері попередження злочинів у правоохоронній діяльності між Урядом України та Урядом Держави Ізраїль, 1994 р. (ст. 9) [14]; Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Іспанією, 1996 р. (ст. 19) [15]; Договір між Україною та Китайською Народною Республікою про екстрадицію, 1998 р. (ст. 11) [16]; Договір між Україною та Республікою Індія про вида-

чу правопорушників, 2002 р. (ст. 12) [17]; Договір між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про видачу правопорушників, 2003 р. (ст. 15) [18]; Договір між Україною та Арабською Республікою Єгипет про видачу правопорушників, 2004 р. (ст. 6) [19].

Обумовивши у цих договорах порядок співпраці національних правоохоронних відомств, держави створили акти міжнародного кримінального права. При цьому жодним із цих договорів національним центральним бюро не надано статусу суб'єкта міжнародного кримінального права, що є цілком природним.

Адже протягом багатовікової історії людства держави були єдиними суб'єктами міжнародних правовідносин. Норми сучасного міжнародного права продовжують регулювати особливо відносини між державами, а також відносини держав із міжнародними організаціями й іншими міжнародними інституціями. Держави — основні суб'єкти міжнародного права і основні реальні учасники міжнародних правовідносин, оскільки їм потрібно постійно взаємодіяти між собою, з міжнародними організаціями та

іншими суб'єктами міжнародного права.

На думку Я. Броунлі, «суб'єктом міжнародного права є утворення, спроможне захищати міжнародні права та обов'язки, а також захищати свої права шляхом висунення міжнародних претензій» [20]. З огляду на це, фізичні та юридичні особи, громадські організації та інші суб'єкти внутрішньодержавного права не є суб'єктами міжнародного права, оскільки вони перебувають під юрисдикцією тієї чи іншої держави, а суб'єктам міжнародного права притаманна взаємна незалежність, не підпорядкованість будь-якій владі, спроможній зобов'язувати їх до певних правил поведінки.

Отже, фахівці — працівники робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні, як і саме НЦБ Інтерполу в Україні, яке є органом МОКП Інтерполу і водночас правоохоронним органом держави Україна, не мають статусу суб'єкта міжнародного права. З огляду на це, недостатньо підстав вважати Укрбюро Інтерполу суб'єктом міжнародного розшуку.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ:

1. *Юридична енциклопедія* : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко та ін. — К. : Укр. енцикл., 2001. — Т. 3. — С. 658.
2. *Положення про Національне центральне бюро Інтерполу*, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України «Про Національне центральне бюро Інтерполу» від 25 березня 1993 р. № 220 // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=220-93-%EF>
3. *Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів*, затверджена наказом МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України № 3/1/2/5/2/2 від 9 січня 1997 р. // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0054-97>
4. *Оперативно-розшукова діяльність*. Нормативно-правове регулювання // Я. Ю. Кондратьєв, О. М. Джу́жа, Д. Й. Никифорчук, В. В. Матвійчук. — К. : КНТ, 2005. — 552 с. — С. 48–51.
5. *Положення про кримінальну міліцію України*. Затверджене наказом МВС України від 26 січня 1997 р. № 62.
6. Душейко О. Г., Некрасов В. А., Мацюк В. Я., Компанієць Д. О. Міжнародний розшук : теорія і практика : моногр. // Державна податкова адміністрація України, Національний університет державної податкової служби України, Міністерство внутрішніх справ України, Луганський державний університет внутрішніх справ. — К. : КНТ, 2006.
7. *Міжнародне право*. Основні галузі / за ред. В. Г. Буткевича. — К. : Либідь, 2004.
8. *Україна в міжнародно-правових відносинах*. Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога : зб. док. (укр. і рос. мовами). — К. : Юрінком, 1996. — Кн. 1. — 1184 с.

9. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_007
10. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_341
11. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_341
12. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_926
13. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_029
14. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_786
15. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=376_008
16. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=724_004
17. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=156_026
18. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=356_011
19. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=076_013
20. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=818_020

Nations / Ian Brownlie — Oxford : Martinus Nijhoff Publishers, 1998. — P. 35–48.

Вийде з друку підручник в травні:

Судові та правоохоронні органи України : підруч. / за ред. чл.-кор. АПрН України, д-ра юрид. наук, проф. В. Т. Нора. — К. : Ін Юре, 2009.

Підручник підготовлено відповідно до навчальної програми з курсу «Судові та правоохоронні органи України», який вивчається студентами Львівського національного університету імені Івана Франка.

У підручнику дається загальна характеристика правоохоронної діяльності та правоохоронних органів. Особливу увагу приділено судовій владі як одній з гілок державної влади. Розглядаються конституційні та галузеві принципи судочинства України, аналізується правовий статус суддів України, висвітлюється діяльність органів суддівського самоврядування, Вищої ради юстиції, органів юстиції України, Державної судової адміністрації України. Охарактеризований правовий статус прокуратури, органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України, органів дізнання і досудового слідства, адвокатури та нотаріату.

Підручник адресований студентам, курсантам, слухачам та викладачам вищих юридичних навчальних закладів. Може становити інтерес для практикуючих юристів, а також для всіх, хто цікавиться питаннями організації судових та правоохоронних органів України.

Нормативний матеріал поданий станом на 1 січня 2009 р.

Замовляйте видання за телефонами:

(044) 537-51-20, 537-51-21

або за електронною поштою

sales@inyure.kiev.ua

http://shop.inyure.kiev.ua